

Střední část intervence

SPR 140 Posouzení životní situace

4.0.0 Části střední fáze (2. fáze)

- V této fázi dochází k vlastní intervenci/ řešení problémů.
- Intervence je: „*Záměrná a specifická snaha řešit cílové problémy*“.
- Střední (2. fáze) začíná v okamžiku, když zahajujeme vlastní práci na řešení problémů.
- Zahrnuje zejména: 1) plánování úkolů, 2) implementační sekvence (PÚIS).

Plánování úkolů a implementační sekvence (PÚIS)

- Tvorba úkolů.
- Tvorba smlouvy
- Plánování detailů implementace úkolů
- Promyšlení důvodů a podnětů pro zvládnutí úkolů
- Analýza překážek ve zvládnutí úkolů
- Podpora při zvládání úkolů
- Sumarizace zvládání/ plnění úkolů
- Hodnocení stavu problému
- Přehodnocení/ úprava neúspěšných úkolů

4.0.1 Plánování úkolů a implementační sekvence

- Úkoly jsou prostředky, které mají odstranit/redukovat problémy.
- Původně byly úkoly definovány jako aktivity, které se realizují výhradně klientem, mimo kancelář sociálního pracovníka Vv reálném životě klienta).
- V současnosti se považuje za výhodnější, pokud se realizují některé úkoly mimo kancelář a některé aktivity v kanceláři.
- Je možné, že některé aktivity plní klient, jiné sociální pracovník.
- Zcela výjimečně se může stát, že úkoly převezme sociální pracovník.
- Úkoly na sezení se vykonávají častěji, pokud je klientem rodina, skupina. Často jde o nácvik nových dovedností (např. nové komunikační techniky).

4.1.1 Vytváření alternativních úkolů, výběr úkolu

- Metoda generování úkolů *brainstorming s klientem!*
- Např. „*Zkusme se zamyslet nad aktivitami, které by mohly vést k tomu, že získáte novou práci*“.
- Důležité je vygenerovat dostatek variant!
- V této fázi návrhy nehodnoťte!
- Sociální pracovník navrhuje alternativy také!
- Pokud nemůžeme alternativy objevit, může pomoci:
 - Prozkoumat situaci klienta (další sběr dat);
 - Studium literatury;
 - Supervize/konzultace

Úkol 1

- Ve svých skupinách vygenerujte seznam alternativních úkolů, které by mohly vést ke zmírnění potíží klienta.
- Rozdělte role: klient, sociální pracovník, supervizor!
- Zvolte cíl, pro které budete generovat úkoly.
- Sociální pracovník doprovází klienta při tvorbě námětů, sám některé navrhuje. Cílem je vytvořit obsáhlý seznam možných úkolů pro všechny vybrané cíle.
- Supervizor poskytne zpětnou vazbu, zda sociální pracovník poskytl dostatek podnětů, povzbuzení pro tvorbu námětů.
- Pokud je více cílů, kolečko rolí se posune a vše

Výběr úkolu/úkolů!

- Výběr úkolů je důležitým následujícím krokem.
- Může být navrženo: *S čím začneme?*
- Klienti mívají jasné preference.
- Je ovšem možno diskutovat alternativy, klient má ovšem poslední slovo.
- Počet zvolených úkolů je závislý:
 - Náročnost problému;
 - Kapacita klienta;
 - Počítat s tím, že plnění úkolů vyžaduje pro klienta nové dovednosti;
 - Při nejistotě ohledně počtu úkolů, je vhodné se zeptat: „Nejsem si jistý, jestli po Vás nepožaduji v tomto týdnu příliš mnoho?“

Typy úkolů

- ***Průzkumné úkoly***
- ***Intervenční úkoly***
- **Úkoly mohou být *prosté* (jedna akce) nebo *komplexní* (množství různých činností). Nicméně jednoduché cíle jsou preferovány.**
- ***Jednostranné* (realizovatelný jednotlivcem) úkoly nebo *reciproční* úkoly (někdo něco udělá a druhá osoba vykoná reciproční úkon).**

Jiné typy úkolů

- *Hmotné či mentální úkoly*
- *Postupné úkoly*
- *Imaginární úkoly*
- *Obrácené úkoly*
- *Paradoxní úkoly*

Úkol 2

- Ve svých skupinách vygenerujte vybrané úkoly, které by mohly vést ke zmírnění potíží klienta.
- Rozdělte role: klient, sociální pracovník, supervizor!
- Zvolte cíl- seznam aktivit.
- Sociální pracovník doprovází klienta při volbě aktivit, úkolů.
- Sociální pracovník provede kontrolu, zda je počet dostatečný i s ohledem na kapacitu klienta.
- Supervizor poskytne zpětnou vazbu, zda sociální pracovník poskytl dostatek podnětů, povzbuzení pro tvorbu námětů.
- Pokud je více cílů, kolečko rolí se posune a vše se dále opakuje.
- Promyslete také čas, který bude na splnění potřeba.

4.1.2 Dohoda

- Závazek/odhodlání klienta je velmi důležitý.
- Zjistilo se, že jenom 30% úkolů je dobře naplněno (pokud je klientovo odhodlání malé či neutrální).
- Pokud je odhodlání hodnoceno jako vysoké, vzroste úspěšnost na 63%.
- Dohoda jako formální krok x jako proces.

Obsah dohody

- Smlouva typicky obsahuje: **kdo udělá co, za jakých podmínek a do kdy**. Dále:
- žádoucí výsledek sociální služby klientovi,
- seznam termínovaných úkolů klienta,
- seznam termínovaných úkolů osob blízkých klientovi,
- seznam termínovaných úkolů sociálního pracovníka,
- seznam termínovaných úkolů ostatních pracovníků,
- výčet služeb vyžádaných u jiných zařízení,
- stanovení podmínek, za nichž bude dohoda přepracována (změněna).

Úkol 3: Návrh dohody

- Navrhněte dohodu, všechny položky, které bude obsahovat!

4.1.4 Důvody a podněty úkolů

V obou případech jde o motivaci:

- Důvody: důvody, proč je úkol potřeba vykonat (zlepšení situace)
Co získáte, když zvládnete tento úkol?
- Podněty: odměny ve vztahu k úkolu
- Odměny: hledat možné odměny, ocenění

Úkol 4: Zdůvodnění a ocenění

- Zdůvodněte všechny úkoly, jejichž realizaci předpokládáte, navrhněte možnosti ocenění plnění úkolu.

4.1.5 Stimulace plnění úkolů

- Nácvik
- Hraní rolí
- Řízená praxe

Úkol:5 Stimulace plnění úkolů

- Navrhněte alespoň jeden nácvik, hraní rolí a alternativně řízenou praxi, která by ve Vašem případě mohla být smysluplná.

4.1.6 Anticipace překážek

- Diskuse možných (osobních, kontextuálních) překážek.
- Epstein (1988) uvádí následující seznam překážek v oblasti úkolů:
 - Deficity (zdroje, podpora, dovednosti, kapacita)
 - Postoje a předpoklady (mentální konstrukty)
 - Nedostatek příležitosti úkol realizovat

Úkol 6: Anticipace překážek

- Vytvořte seznam možných překážek ke všem úkolům, jejichž plnění předpokládáte a navrhněte možná řešení/ Vaše reakce!

4.1.7 Sumarizace úkolů

- Na konci každé schůzky proběhne sumarizace dohody o plnění úkolů/
rekapitulace všeho, co má být vykonáno
- V posledním sloupci lze využít škálu:
splněno, téměř splněno, částečně splněno, nesplněno

Datum	Úkol	Hodnocení
23.1.2013	Navštívit ÚP	Splněno

4.1.8 Hodnocení vývoje úkolů

- Hodnocení je potřebné!
- Ocenění jsou potřebná!
- Nešetříme chválou, s kritikou obezřetně!

4.1.9 Hodnocení vývoje řešení problémů

- Mělo splnění úkolu vliv na problém?
- Je potřeba v plnění úkolu pokračovat, ukončit?
- Proběhly neplánované aktivity?

Ukončování spolupráce

- Efekt zakončení kontaktů
- Strach z nových situací
- Shrnutí pozitivních bodů spolupráce
- Další okruhy jeho práce